

S O R G U M D U R

ALİ AYDIN ÇİĞ

Sayın Yargıçlar;

Sizin huzurlarınıza gelinceye kadar, maddi ve manevi birçok işkence, terör ve baskı unsurlarının etkisinde kalarak hilafı hakikat beyanlarda bulundum. Bu hilafı hakikat beyanlar benim olduğu kadar polislerindir de. Bu nedenden şu ana kadar vermiş olduğum ifadeleri keenhem yekun reddediyorum. (Sanık ifadelerini işkence altında beyan ettiyse, hakim önündeki ifadeler ve deliller geçerlidir. 'Yargıtay İçtihatı') Hakikatleri diğer sanıkların ifadelerinden ben de burada öğrendim. Bu sebeple bildiğim tek hakikat olan, olaylarla hiçbir ilgim olmadığı gerçeğini size bildiririm.

Sayın savcının iddianamesini, bu iddianamede bana ayrılan kısmı ve bu kısım içerisinde yer alan ithamları hayret ve merakla okudum. Lakin bu hayret bende aslen yok olan bir suçluluk psikolojisi haline dönüşmedi. Çünkü, düzmece polis fezlekesiyle suçlu olarak huzurunuzda getirilmiş bulunuyorum. Bunun içindir ki rahatım, kendime güveniyorum, suçsuzluğuma inanıyor ve huzurunuzda bu doğruların verdiği rahatlıkla güven içerisinde bulunuyorum.

Davanın ağırlık noktası politik bir sorunu içermektedir. İddianamede savcı beyde ~~xxxxxxx~~(çizildi) konunun bu yanını ele alarak bir değerlendirme yapmış. Ancak bu yana ağırlık verilmesi teknik meselelerde bazı hatalı teşhisler ~~xxxxxxx~~(çizildi) yanında benim açımdan çok yoğun ve ideolojik bir ağırlık taşımaktadır. Bu cümleden olmak üzere şunu açıklamak isterim ki; ben, devrimci, ilerici, laik ve demokrat bir kişiyim. Gazi Mustafa Kemal ve onun çizdiği devrimci yolda ve ruhta ilerlemek azmindeyim. Ve ona bir MİLLİ kahraman olarak ülkemiz açısından tarih sahnesinde saygı duyarım. Atatürkün bağımsızlık ve demokrasi meselesinde ki şiarı benim de en önde gelen şiarımdır. Ben de mutlaka "İSTİKLALİ TAM BİR TÜRKİYE" ilkesini kendime şiar edinmişimdir.

Ben, hiçbir zaman, hiçbir kimseden, hiçbir şekilde silahlı eylem konusunda direktif almadım. Ayrıca bu konularda hiçbir yazılı belge görmedim ve hiçbir bilgimde yoktur. Ancak bana ısrar ve baskı yapılarak bu konudaki görüşüm ısrarla üzerinde durularak polis tarafından soruldu. Benim bütün karşı koymalarım rağmen işkence ve ısrarın sürdürülmesi pratik ve terminolojik hiçbir bilgim olmayan bu konularda aktüel gazete bilgisini aktarmak zorunluluğunu deşurdu. Benim aktüel gazete bilgilerini aktarmam karşısında onu süsleyip bir dialog haline getirmesini beceren 'işkenceci sorgucular' onları yazdıkları kağıtları bana imzalattılar. Emniyet Müdürlüğünde kurulan bu engizisyon mahkemesi sırasında bir ara herşeyin orada bitirileceğini ve daha adil kurullar karşısına hiçbir zaman çıkarılmıyacağımızı zannettim. Oysa şu anda, demokratik görünümü ve öyle olmasının gerektiğine inandığım daha üst bir kuruluşun en mühimi adalet mekanizmasının karşısında olduğumu görüyorum. Ne vak ki yine bu-

Ali Aydın Çiğ'in sorgusu sayfa 2:

rada da savcının aynı isteklerle, niteliksel hiçbir farklılık göstermeyen iddialarıyla karşı karşıyayım. Savcının iddianamede yer alan tavrının benzeri karşısına çıktığım zaman olduğunun aynı olmasından dolayıdır ki, gerçeklerin tümünü o zaman kendisine anlatmaktan kaçınmıştım. Bu kaçınmada tekrar emniyete geri gönderilme korkusunun da büyük payı vardı. Tekrar emniyete gönderileceğimden korkuyordum. Şöyle ki, emniyet müdürlüğünde bulunduğum sırada oraya, Selimiye'den ve hatta Maltepe Hapisanesinden gönderilen bazı kişileri ve bu kişilere işkence yapıldığını gördüm. Ayrıca Selimiye'de bulunduğum sırada bizimle aynı kovuşta kalırken savcıya gidip gelen bir genç kendisine isnat edilen suçu kabul etmediği tektirde savcı tarafından emniyet müdürlüğüne gönderileceğini bize açıklamıştı.

Emniyet Müdürlüğüne gönderilmekten bu kadar korkmamın sebeplerini de bu noktada detaylarıyla açıklamamda yarar olduğu inancındayım. 14 Haziranda tutuklanmamın hemen ardından bana uygulanan işkenceler ve elektrik şokları daha onbeş gün öncesine kadar devam eden psikolojik ve akli dengesizliklere sebep oldu. Ve fiziksel etkisi hala devam etmektedir. Verilen ceryan nedeniyle ki omurilik soğanımda etkiler meydana gelmiş ve beni bir uydu haline getirmiştir. Uzun süre zihnimde tek canlandırabildiğim imaj tavuk ve kuş hayalleri olarak yeretti. Buna birçok tanık kişi gösterebilirim. İşkence gördüğü 125 günü aşkın bir süre geçmesine rağmen, çıplakken belime bağlanan elektrik kablolarının yüksek voltajdaki akımı vücuduma iletmesi neticesinde hormonal sinirlerin körlendiği ve bu nedenle bu kadar süre geçmesine rağmen vücudumda hiçbir hormonal faaliyetin görülmemesi bu yaşta erkekliğimi kaybetmeme bir neden teşkil etmiştir. Bu konuda ki sürekli müracaat, şikayet ve taleplerim hiçbir mercii tarafından ele alınıp incelenmemiştir. Söylediğim konularla ilgili en ufak bir şüphenin doğması halinde en yetkili kurullar önünde bu durumun tesbitine hazır olduğumu bildiririm.

Beni sorguya çeken savcı beyin bu durumu tesbit edip, sorgusunu ona göre yönlendirmesi, hatta beni sıhhi bir kurul önüne çıkarması gerekirdi. Doğaldır ki bu durumda benden alınan sorgular gerçekleri yansıtmaktan çok bir takım karışıklıklara sebep bir yapıdaydı. Savcının bu çelişkiler taşıyan ifadedeki meseleleri tazyih etmek açısından bana yeni açıklamalar yaptırması ve hiç değilse yanlışlar arasında benim görüşlerimi alması gerekirdi. Ama savcılıkta yapılan sorgumda ifademdeki çelişkiler üzerinde durulmayıp sadece bir takım isimler sorulup, tanıyıp tanımadığım tesbite çalışıldı. Bu nedenden gerçeklerin öğrenilmesi yerine karışıklıkların daha karıştırılması anlamından öte hiçbir yararı olmayan ifadelerle bugüne gelindi.

Ben 1961 Anayasasına saygılıyım. Saygılıyım ve onu asla değiştirmeye kalkışmadım. Ve bu konuda herhangi bir çalışma yapmadım. Çünkü, 1961 Anayasasını doğuran 27 Mayıs hareketinin ruhu, 1971 üniversite gençliğinde mevcuttur. Anayasayı değiştirip Marksist-Leninins düzen kurmak amacıyla olduğum iddia edilmektedir. Oysa benim Marksizimle ilgim bir iktisat fakültesi öğrencisi olmamdan gelen bilgimden ibarettir. Okuz altında buzağı arıyan ve her demok-

rat ileriçi gençlere mutlaka aktif eylemde bir suç yüklemek ve mal bulmuş gibi yapılmak, genel politik çizgiden gayrisi değildir.

Şunu bildirmek isterim ki; suçlandığımız hareketin genel plandaki ismi silahlı mücadeledir. Ve bunun gereği olarak silahla hergangi bir ilişkim olur ve herhangi zaman veya zeminde silah görmem, silah almış ve kullanmış olmam gerekirdi. Oysa ne şimdiye kadar silah aldım. Ne kullandım. Ve yine bu cümleden olarak kendimi gizlemek ve kamufule etmek gibi bir durumum olmadı. Herhangi bir sahte evrak, patlayıcı madde bulundurmam.

OLAYLAR KARSIBINDAKİ DURUMUM

8-Nisan-1971 günü fakültemizde yapılacak olan "İktisatlılar Karınca Şenliğinin" gerekli afiş ve davetiyelerinin hazırlanması için okuldan arkadaşım bulunan Bahadır İlksaygılı ile Güzel Sanatlar Akademisine gittim. Bu konudaki gerekli görüşmeleri orada görevli bir asistanla yaparken (Altan isimli) polisler bir anda etrafımızı sardı. Ve hüvviyet ibraz etmemizi istediler, hüvviyetlerimizi ibraz ettiğimizde yabancı okuldan olduğumuz gerekçesini ileri sürerek bizi asistan arkadaşımızın açıklamalarına aldırılmıyarak emniyet müdürlüğüne götürdüler. Doğrudan, müdür odasına çıkarıldık, orada bir genç, bir de orta yaşlı iki kişiyle yüzleştirildik. Genç olanın bir işaretini üzerine, arakını dönerak koşmam istenildi. Ve bu arada çeşitli hakaretlerle tekme tokata maruz kaldım. Orada bekletildiğimiz süre içinde bu şahısların Mete Has ve Talip Aksoy olduklarını öğrendim. Gece yarısı serbest bırakıldım. Gerekçe olarak da üzerimde bulunan pardösünün benzerinin bu kişilerin kaçırılması olayında bir kişi tarafından giyilmiş olduğunu öğrendim. Bu olay beni son derece huzursuz etti. Ve yolda adını zikrettiğim arkadaşımı "Beni bu olaya banka olayına adı karışan Osman'la bir süre önce aynı evde kalmış olmamı bilen bir polis soktu herhalde," dedim. Şubat ayının ortalarında kaldığım avin ihtiyaçlarıma yeterli olmadığı gerekçeyle iki(çizildi) ki, bu gerekçe üç kişinin iki odalı bir evi paylaşmasından doğmuştur. Teknik Üniversiteden daha önceden tanıdığım, Osman Bahadır ile bir evi paylaşabileceğimi kendisine bildirmem üzerine onun da uygun görmesiyle birlikte bir evde tuftum. Ufak tefak bir iki parça eşya taşıdım. Osman bu eve yatağını getirmesine rağmen ya iki yada üç gece kaldı. Fakat, daha sonra banka soygununa adı karışan Osman evi terk ettiği için ben de başka bir eve taşınmak zorunda kaldım. Bu dönemden sonra müdüriyette ki göz altına alınmasına kadar Osman'la hiç görüşmedim. Lakin Osman'la eve taşındığımızda bir veya iki kere Osman'ın daha önceden kaldığı Şişli civarındaki bir eve eşyalarını taşımasına yardım gerekçesiyle gittim. O evde Osman'ın kalabalık bir arkadaş grubuyla karşılaştım, Lakin orada havadan sudan bir takım meseleler konuşuluyordu. Ve hiç birisi tanıdığım arkadaşlar değildi. Ben, Nahit'i de aynı okulda okumaktan dolayı şahsen tanırım. Fakat, Nahit'i Osman'la birlikte hiç görmedim. Ve ne Osman'la olan konuşmamızda ne de Nahit ile okuldaki sohbetlerde Osman'dan bahsetmedik. Bir de İbrahim Öztaş'ı müdüriyette yapılan işkencelerden dolayı zorla tanıdım. Kendisiyle hiçbir yerde ve hiçbir zaman karşılaşmadım. Bir gün gökten düşer gibi

üniversite kantininde bana geldiğini ve "kendi savaş örgütü hakkındaki" sırları bana anlattığını yazmışlar. Şu ifadelerden de anlaşılmaktadır ki, hazırlık tahkikatı yapanların doğrusal bir kafa yapısına sahip oldukları hiç çekişilebilirliği ve seyyaliliği yoktur. Karşılıklarına zanlı olarak gelenler onlara göre iki tiptir. Ya gizli örgüt mensuplarıdır veya bunun ihbarcıları. Bu meselelere dışarıdan bakmak olaylardan kitle haberleşme araçlarıyla haberdar olanlar ve arkadaşları bu tip eylemlere katıldığı halde, onlarla temas imkanı olmayanlar, mutlak bir çaba ile örgüte sokulmaktadırlar.

14. Haziran 1971'de polis müdürünün önüne gittiğimizde bana bir kartona yapıştırılmış üste Deniz Gezmiş'in altta birçok kişinin fotoğrafları yapıştırılmış, bir karton gösterdi. Ve altlarda benim resmim altında da "250 bin lirayı Doktor Vecihi Demiral (dan alan" yazıyordu. Bu esnada telefon ile konuşma yapılıyor, "Parayı ödemedi keşke bize ihbar etseydiniz, ama yine de parayı sizden alanı yakaladık" denmekteydi. Bu kartonun üzerinde T.H.K.O. mensupları başlığı vardı. Bu arada benim hiç diyeceğim sorulmadı. Ve hemen aşağıya indirildim. Ve o akşam iki saat müddetle falakaya tabii tutuldum. Bu işi mutlaka yapmış olduğum konusunda ısrar ediliyordu. Ben, olayı gazetelerden okuduğum kadarıyla anlattım. Fakat tatmin olmadılar. Ve bana, bu işi kimlerle beraber yaptığımı soruldu. Cevap veremeyince onların kehanetine göre ve teşhislerdeki tahminleri sonucu İbrahim Öztepe, Nahit Töre, ve Osman Bahadır ile birlikte bu olaya katıldığımı bana kabul ettirildi. Bir de örgüt bağı konusu ortaya çıktı. O anda gazetelerde bu örgütün Ankara'da yayınlanan bildirileri aklıma geldi ve yine gazetelerde Sinan Cemgil'in Ankara'da eylemlerde bulunduğunu öğrenmiştim. Bu konuda aklıma gelen ve gazetelerden yalan yanlış aklıma gelen her şeyi anlatmaya başladım. Onlar bu materyalleri bir mizansen içinde yazarak bana imzalattılar. Benim örgütten haberim olduğu ve üyesi olduğum kanısına varan polis, bu sefer en son model işkence aletini elektrod mekanizmasını bana tatbik ederek, bana "niye haber vermedin, paranın yarı, paranın verildiği şahıslar konusunda adele ve sınırlarımın arasında suç arıyan ve işkence yapanların insan olduğunu düşündükçe insanlığımdan utanan bir vaziyette her türlü ifadeyi imzaladım. Ertesi günü ben, Cihan Alptekin, ve Oktay Kaynak müdür odasına götürüldük. Orada şişman ve başı açık bir şahısla karşılaştırdım. Ben, bu üç kişinin ortasında bulunuyordum. Ve siyah bir gömlek giymiştim. Yanımda bulunan Cihan Alptekin ise, mavi gömlekliydi. Adama sorulduğunda "İşte şu mavi gömlekli" diye işaret etti. Sonra bana bir diyeceğim olup olmadığı soruldu. "Hiç bir diyeceğim yok" dedim. Ve bu suretle bu olayın esas faili durumuna getirilmek istendiğim için polis şefi tarafından "Parayı alan bu Aydın'dır" diye benim yerime Cihani gösteren şahsa tanıtıldım. Ve böylece parayı alan kişi durumuna geçtim.

8. Nisan'da müdüriyete götürüldüğümde resmimin çekilmiş olmasına rağmen bu şahıs polis arşivindeki resimlerden beni teşhis etmemiş ve olay ertesi basına yaptığı açıklamada "parayı alan şahsın, ~~kanın~~ (çizildi) esmen, orta boylu ve zayıfça, kıvrırcık saçlı biri olduğunu" beyan etmişti. İki ay sonra gördüğüm şahsı polis şefinin ısrarıyla bile olsa tanıması onada bizler gibi baskı

~~YAKILMIŞ OLAN BİLKERİX~~ (Çizildi)

yapılmış olduğu inancını bende doğurduğu için o anda kendisine kızamadım bile.

Bu yüzleştirme olayından hemen birkaç gün sonra, ben bu sefer de Otel Piyerloti'ye yine bir gasp olayının mağduruyla yüzleştirilmeye götürüldüm. Ve hiç bir ilişkim olmıyan bu olayda da yüzleştirme sırasında polis tarafın-
dan zorlanmasına rağmen mağdur olan şahıs beni tanımamakta olduğunda ısrar etti. Ve beyanla "Ben kimsenin günahına girmem. Bu genci hiç görmedim." dedi. Bu olayda polislerin bana nasıl olay yüklemek azmında olduğunu ortaya koy-
du.

İkinci şubede bulunduğum bir sırada ben ~~kızarmışım~~ (çi-
zildi) şahsen tanıdığım Turan Edip Targaç'la da karşılaştım. Bu karşılaş-
ma sırasında hiçbir olayla ilgili olarak konuşulmadı. Yalnız Turan bey,
"Ben bunu şahsen ~~tanırım~~" dedi. Bundan sonra devam eden işkence sırasında çok direnmeme rağmen hazırlanan muhtevasını bilmediğim bir kağıdı imza-
lamak zorunda kaldım. Ben bu imzaladığım ifade de bir başka soygunla suç-
landığımı sanmama rağmen, işkence yapan polis şefinin lutfu(!) olacak ki,
soyguna katılmamaklığımın sadece istihbarat vermekle suçlandığımı iddia-
namede gördüm.

Olaylarla ilgili olarak görgüm, bilgim bundan ibarettir.

Tanıkların ifadelerinde de ortaya çıkacağı gibi suçsuzluğum ortada-
dır.

Saygılarımla arz ederim.

9.10.1971

Ali Aydın ÇİĞ

15 _ 11 _ 1971

Dilekçi : Ali Aydın Çığ

Dilekçenin Özü: Kamu tanığı dinlenmesi hakkında.

İstanbul 1. No lu sıkı Yönetim Komutanlığı Başkanlığına :

Hakan Duman'ın fidye karşılığı kaçırılışı ve fidye alınması olayından dolayı tutuklu bulunuyorum. Bu cümleden olmak üzere Fidyeyi ödeyen Dr, Vecihi Demiral aynı davadan yargılanmıştı. Fidyeyi ödediğinin ertesi günü kamu haberleşme araçları olan gazetelere ~~YAKINIKI~~ (Çizildi) verdiği beyanatta ve fidyeyi ödediği şahıs konusunda o günkü eşkal tanımıyla mahkememiz karşısında verdiği ifade arasında bariz bir çelişki vardır.

Bu hususda mahkemede kendisine soru tevcihinde gazetecilerin yalnız parayı alanın eşgalini yanlış yazdıklarını beyan etmiş tir. Meselenin aydınlığa kavuşması ve gerçeğin ortaya çıkması için talep ettiğim o günkü (18 nisan günü) gazetelerin (Cumhuriyet ve Tercüman cumhuriyet gazetesinde röportajı yapan Şükran Ketenci adlı muhabirdir Tercüman muhabirinin ismini bilmiyorum.) Bu işle görevli o günkü gazete muhabirlerinin kamu tanığı olarak dinlenmesini talep ve arz ederim.

Saygılarımla.

ALİ AYDIN ÇIĞ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

SORGUMDUR

Ali Aydın ÇİĞ

Sayan Yargıçlar;

Sizin huzurlarınıza gelinceye kadar, maddi ve manevi birçok işkenci, terör, ve baskı unsurlarının etkisinde kalarak hilafı hakikat, gerek benim, gerekse polisin beyanlarıyla tevkif olundum. Şu ana kadar ki ifadelerim kenemlem yekun tarafımdan reddedilmektedir. (Sanık ifadelerini işkence altında beyan ettiyse, hakim önündeki ifadeler ve deliller geçerlidir. 'Yargıtay içtihatı')

Sayın savcının iddianamesini ve bu iddianamede bana ayrılan kısmı, bu kısımdaki ithamları hayret ve merakla okudum. Lakin bu hayret hiçbir zaman bir psikolojik saplantı halinde tezahür etmedi. Çünkü, düzmece polis fezlekesiyle suçlu olarak huzurunuzda getirilmiş bulunuyordum. Bunun içindir ki, rahatım kendime güveniyorum, ve suçsuzluğuma inanıyor, huzurunuzda hiçte suçlu psikolojisi içinde bulunmuyorum. Davanın ağırlık noktasını politik bir sorunu içerir görüyorum. Ve teknik meselelerdeki hatalı teşhisler hari-cinde politik değerlendirme benim açımdan çok yoğun ve ağır bir ideolojik bir kapsam teşkil ediyor. Bu konudan olmak üzere ben, şunu diyorum ki; ben, devrimci, ilerici, laik ve demokrat bir kişiyim. Gazi Mustafa Kemal, ve onun çizdiği devrimci yolda ve ruhta davranışlarımı belriler. Ve ona bir MİLLİ kahraman olarak tarih sahnesinde saygı duyuyorum. Fakat, şu kadarını da belirtiyim ki; Atatürk bugün sağ olsaydı, 24 yaşındaki üniversite öğrencisini onbeş gün müddetle işkence nedeniyle idrap yollarından kan ifraz ederken gör-se, onu o hale getirenlerin ellerini kırardı. Yine bu genci karşısına alır, ve onunla kuracağı dialogda, onun devrimci olduğunu öğrenir, ancak bir arka-daşının bir banka soygunu olayına katıldığı için onu başka bir suça mahkum etmez olsa olsa, sırtını sıvazlara ve ona ileri amrini verir. Bağımsızlık ve demok-rasi meselesinde ben de mutlaka "İSTİKLALİ TAM BİR TÜRKİYE" ilkesini kendime şiar edinmişimdir. Emniyet müdürlüğüne (çizildi)

Emniyet müdürlüğüne düştüğüm zemen, oradaki mağduriyetim ve şaadetim esnasındaki, engizisyon görünümünden sonra, boynuma inecek giyotinin sağde ve saatini bekler olmuştum. Oysa şu anda, demokratik görünümlü ve öyle olmasının gerekliliğine inandığım, bir üst örgenin ve en mühimi adalet mekanizmasının karşısında olduğumu görüyorum. Ne var ki yine burada, aynı itham ve istekle yargılanıyorum. Ben, savcılıkta da bu hilafı hakikat beyanları reddetmedim. Evet, edemedim çünkü, bizimle birlikte Selimiye'de kalan ^{birkaç} savcılık ifadesine biz çıkmadan önce çıktı, ve kendisine isnat edilen atfı cürümü kabul etmediği-ni beyanla bunun karşılığında savcının "seni tekrar müdürümete gönderirim" şek-linde konuştuğunu, doğruyu savcılıkta beyan ettiğimde tekrar eski beyan kabul-ettirilmek üzere engizisyona gireceğimizi ima etmişti. Mutlak olan bir şey varsa, kanunu bilmemek suç işlemeyi gerektirmediği gibi, bürokratik bir takım